

Täysistunto

Tiistai 29.5.2018 klo 14.01—15.58

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Koulutusrahastosta annetun lain kumoamisesta sekä aikuiskoulutustuesta annetun lain ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 53/2018 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 6/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 6/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

15.51 **Tarja Filatov sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä saattaa tuntua aika tekniseltä, mutta tämän lain taustalla on se hyvä tarkoitus, että me tehostamme toimintoja ja virtaviivaistamme erilaisia rakenteita, eliässä tässä on taustalla Koulutusrahaston ja Työttömyysvakuusrahaston yhdistäminen yhdeksi, Työllisyysrahastoksi. Aikanaan työmarkkinajärjestöt tekivät yksimielisen esityksen siitä, että tällainen muutos lainsäädäntöön tehtäisiin, ja nyt se on tässä meillä lakina käsiteltävänä.

Tämä ei tuo muutoksia näiden rahastojen tehtäviin suoranaisesti eikä esimerkiksi etuuksiin vaan on enemmänkin tällainen rakenteellinen yhdistäminen. Tavoitteena on tietenkin se, että voitaisiin saada aikaan vahvempi ja tehokkaampi rahasto, joka huolehtisi sitten ansiosidonnaisen työttömyysturvan rahoituksesta ja aikuiskoulutusetuuksien toimeenpanosta. Ajatuksena on myös se, että tämän rahaston toiminta voisi olla korkealaatuisempaa sekä henkilöasiakkaille että sitten työnantajille mutta myös työttömyyskassoille ja yhteisöasiakkaille.

Tällä tavoitellaan parempaa kykyä vastata niihin muutoksiin, joita meillä toimintaympäristössä tapahtuu, ja itse asiassa itse toivon, että tämän seurauksena olisi myös se, että meillä aikuiskoulutuksen tukijärjestelmiä mietittäisiin kokonaisvaltaisemmin. Me olemme ajautumassa aika pirstaleiseen tilanteeseen: Meillä osa opiskelee työttömyysturvalla, osa opiskelee omaehtoisesti, tulevaisuudessa vähän vapaammin omaehtoisesti, ja sitten meillä on työvoimapoliittista koulutusta, ja sitten meillä on aikuistuella tapahtuvaa koulutusta, ja sitten meillä on normaalilla opintotuella tapahtuvaa koulutusta. Sitten meillä on niitä ihmisiä, jotka haluaisivat kouluttautua, mutta eivät meinaa päästä oikein minkään järjestelmän piiriin. Sen vuoksi toivon, että tätä kokonaisuutta katsottaisiin uudelleen — ja tämä on henkilökohtainen kommenttini tähän kokonaisuuteen.

Mutta se, miksi halusin esitellä tätä kokonaisuutta valiokunnan puheenjohtajana, liittyy siihen, että me teimme yhden pienen muutoksen tähän, joka liittyy itse asiassa siihen, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 57/2018 vp

Työttömyysvakuutusrahaston suhdannepuskuria on korotettu vuosiksi 2017—19 enintään 7,0 prosenttiyksikköön. Kun tilanne on parantunut, niin tätä osuutta on muutettu, ja tuon muutoksen me olemme valiokunnassa tehneet. Siinä vaiheessa, kun tätä lakia on valmisteltu, on kuviteltu, että tuo luku on tämän 7 prosenttiyksikköä, mutta tällä hetkellä se on 5.

15.54 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys on nimenomaisesti siinä mielessä hyvä, että se puuttuu sellaisiin asioihin, joihin pitäisikin puuttua, mutta tässä on yksi asia, mikä on minun mielestäni hyvin kuvaavaa tämänhetkiselle hallitukselle. Se on tuommoinen vivahteisiin tullut muutos sekä uusissa kohdissa että vanhoissa kohdissa, ja se on yksi ainoa sana. Se on ”voidaan”.

Esimerkiksi 6 §:ssä sanotaan alkutekstissä: ”Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaiseen koulutukseen osallistuvalla henkilöllä on voimassa olevan lain mukaan oikeus saada aikuiskoulutustukea.” Tähän pykälään halutaan nyt muutos, joka kuuluisi siten, että ”vuoden 2018 alusta voimaan tulleen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen koulutukseen osallistuvalla henkilölle voidaan myöntää aikuiskoulutustukea”. Eli sitä täytyy harkita, vai tarvitseeko harkita jokaisen ihmisen kohdalla erikseen, myönnetäänkö vai eikö myönnetä.

Sen lisäksi täällä on muun muassa 2 §. Sinänsä on hyvä, jos opintotukea on jo aikaisemmin voitu myöntää, mutta sanotaan, että ”voidaan myöntää opintotukilain mukainen opintolainan valtiontakaus”. Tämä valtiontakaus on kyllä semmoinen asia, joka opiskelijoille olisi hyvä myöntää ihan kaikille eikä pelkästään vain ”voidaan”. Tai sitten: ”Aikuiskoulutustukea voidaan myöntää päätoimisesti opiskelevalla henkilölle.” Tietysti siellä ovat sitten ne asiat, että milloin voidaan, mutta miksi se ei voisi olla suoraan niin, että ”aikuiskoulutustukea myönnetään”. Meidän täytyy tukea jollakin tavalla meidän koulutustamme ja aikuiskoulutustamme, koska meillä on niin paljon nuoria aikuisia, jotka ovat vailla minkäänlaista koulutusta, ja koulutusleikkaukset ovat olleet aika kovat, ja jos ihmiset ovat olleet pitkään työttöminä, niin ei heillä yksinkertaisesti ole rahaa lähteä kouluttamaan itseensä omaehtoisesti. Se on se kohta, missä valtion pitäisi tulla apuun ja ojentaa se auttava käteensä ja tukea yksilöä siinä, että yksilö löytäisi itsellensä sen polun, sen tien, mitä kautta saisi ammatin ja voisi sitten edelleen siitä työllistyä.

15.56 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Nämä voidaan-sanat liittyvät tietenkin siihen, että niiden ehtojen, joilla tuota tukea voi saada, pitää toteutua, niin että siinä ei ole hirveän suuresta asiallisesta muutoksesta kysymys.

Mutta siinä edustaja Tolppanen on mielestäni varsin oikeassa, että meillä on ihmisiä, jotka eivät saa sitä opiskeluun tarvittavaa tukea minkään järjestelmän kautta, ja meillä pitäisi olla niin aukoton systeemi, että mieluummin ihminen voi aina kouluttautua uuteen ammattiin kuin että hän joutuu esimerkiksi olemaan työttömänä sen vuoksi, että hänellä ei ole jotakin tiettyä osuutta koulutuksesta, jonka hän tarvitsisi, jotta hän voisi oikeasti ja avoimesti markkinaehtoiselle työmarkkinalle työllistyä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 53/2018 vp sisältyvien 1.—4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.